

Nota van toelichting

Algemeen

Dit besluit strekt ter uitvoering van richtlijn 2014/95/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen¹ (hierna: de richtlijn) wat betreft de verplichting voor grote organisaties van openbaar belang om in het bestuursverslag een niet-financiële verklaring op te nemen. De richtlijn dient op 6 december 2016 in nationale regelgeving te zijn omgezet. Voor verdere implementatieaspecten zij verwezen naar de transponeringstabel aan het slot van deze nota van toelichting.

Grote rechtspersonen zijn op grond van artikel 2:391 van het Burgerlijk Wetboek (BW) reeds verplicht om niet-financiële prestatie-indicatoren, met inbegrip van milieu- en personeelsaangelegenheden, te betrekken bij de analyse die zij in het bestuursverslag opnemen over de toestand op de balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten van de rechtspersoon. Deze verplichting is gebaseerd op de vierde richtlijn betreffende de jaarrekening² die in 2013 is vervangen door de richtlijn jaarrekening.³ De richtlijn wijzigt de richtlijn jaarrekening door bepaalde ondernemingen te verplichten een niet-financiële verklaring in het bestuursverslag op te nemen. Het gaat om organisaties van openbaar belang zoals bedoeld in de richtlijn jaarrekening. Dit zijn – kort gezegd – beursvennootschappen, banken en verzekeraars. De verplichting geldt alleen voor grote organisaties van openbaar belang met meer dan 500 werknemers. In de verklaring moet uiteen worden gezet hoe deze organisaties omgaan met milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping.

De Europese Commissie heeft in 2011 door middel van twee mededelingen de noodzaak onderschreven om de transparantie van sociale- en milieu informatie te bevorderen.⁴ Het Europees

¹ Richtlijn 2014/95/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 22 oktober 2014 tot wijziging van richtlijn 2013/34/EU met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen (PbEU 2014, L 330).

² Vierde richtlijn 78/660/EG van de Raad van 25 juli 1978 betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen (PbEEG 1978, L 222).

³ Richtlijn 2013/34/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en aanverwante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen, tot wijziging van richtlijn 2006/43/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad (PbEU 2013, L 182).

⁴ Mededeling van 13 april 2011 "Akte voor de interne markt: Twaalf hefboomen voor het stimuleren van de groei en het versterken van het vertrouwen. Samen werk maken van een nieuwe groei" (COM(2011), 206) en

Parlement heeft in 2013 in twee resoluties erkend dat het belangrijk is dat het bedrijfsleven informatie over duurzaamheid, zoals sociale en milieufactoren, verspreidt om de risico's met betrekking tot duurzaamheid aan te duiden en het vertrouwen van investeerders en consumenten te vergroten.⁵ De Europese Commissie heeft in april 2013 een richtlijnvoorstel⁶ gepresenteerd over de bekendmaking van niet-financiële informatie dat op 22 oktober 2014 is aangenomen. De richtlijn beoogt de samenhang en de vergelijkbaarheid van de niet-financiële informatie in de Europese Unie te verbeteren. Dit is in het belang van ondernemingen, aandeelhouders en andere belanghebbenden (vgl. overweging 1-6 van de richtlijn).

De onderwerpen waarover moet worden gerapporteerd hebben betrekking op maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Veel bedrijven zijn reeds bekend met het betrekken van MVO-aspecten bij de bedrijfsvoering en het rapporteren over MVO. Zoals hierboven aangegeven, schrijft het BW voor dat grote bedrijven in het bestuursverslag aandacht besteden aan niet-financiële prestatie-indicatoren indien dit nodig is voor een goed begrip van de ontwikkeling, de positie of de resultaten van het bedrijf. Verder is in de Nederlandse corporate governance code bepaald dat het bestuur en de raad van commissarissen de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten betrekken bij hun taakvervulling.⁷ Beursvennootschappen zijn wettelijk verplicht te rapporteren over de naleving van de Nederlandse corporate governance code.⁸

Bedrijven kunnen ook uit eigen beweging verslaggeving over MVO opstellen. Elk jaar laat de Rijksoverheid 500 verslagen van bedrijven over hun MVO-activiteiten onderzoeken via de Transparantiebenchmark.⁹ In dit onderzoek wordt gekeken naar de kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van maatschappelijke verslaggeving onder de grootste ondernemingen van Nederland.

Voor MVO-verslaggeving zijn verschillende kaderregelingen ontwikkeld. Zo kan worden gewezen op de Handreiking voor Maatschappelijke verslaggeving van de Raad voor de Jaarverslaggeving.¹⁰ De

mededeling van 25 oktober 2011 "Een vernieuwde EU-strategie 2011-2014 ter bevordering van maatschappelijk verantwoord ondernemen" (COM(2011), 681).

⁵ Resolutie van het Europees Parlement van 6 februari 2013 over maatschappelijk verantwoord ondernemen: verantwoordelijk en transparant zakelijk gedrag en duurzame groei (2012/2098(INI)) en Resolutie van het Europees Parlement van 6 februari 2013 over maatschappelijk verantwoord ondernemen: het bevorderen van de belangen in de samenleving en de weg naar duurzaam en inclusief herstel (2012/2097(INI)).

⁶ Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 78/660/EEG en 83/349/EEG van de Raad met betrekking tot de bekendmaking van niet-financiële informatie en informatie inzake diversiteit door bepaalde grote ondernemingen en groepen (COM(2013) 207).

⁷ Principe II.1 en III.1 van de Nederlandse corporate governance code zoals gepubliceerd in Staatscourant nr. 18499 d.d. 3 december 2009.

⁸ Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het jaarverslag (Stb. 2004, 747).

⁹ <http://www.transparantiebenchmark.nl/>.

¹⁰ <http://www.rjnet.nl/Publicaties/Richtlijnen/Handreiking-MVO/>.

Handreiking biedt een kader voor een afzonderlijk maatschappelijk verslag voor middelgrote en grote ondernemingen. Daarnaast zijn er vele internationale kaderregelingen. De OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen bieden handvatten voor bedrijven om met kwesties om te gaan zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie.¹¹ De OESO heeft ook verschillende richtlijnen ontwikkeld voor een verantwoord beheer van de toeleveringsketen, zoals de OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas.¹² Het kader “Protect, Respect and Remedy” van de Verenigde Naties (Ruggie-rapport) gaat over de rechten van de mens in relatie tot het bedrijfsleven. Zo wordt uitgegaan van de maatschappelijke verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven om mensenrechten te respecteren.¹³ De ISO 26000-richtlijnen geven praktische adviezen over MVO voor bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en vakbonden. Bedrijven kunnen een scan doen om te kijken of hun organisatie werkt volgens de ISO-richtlijnen.¹⁴ Het Global Reporting Initiative (GRI) is een internationale organisatie die richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving opstelt.¹⁵ De missie van GRI is om duurzaamheidsverslaggeving voor alle organisaties – ongeacht omvang, sector of locatie – zo routinematig en vergelijkbaar te maken als financiële verslaggeving. De International Integrated Reporting Council (IIRC) is een coalitie van onder meer regelgevers, investeerders, bedrijven en accountants.¹⁶ IIRC heeft een raamwerk opgesteld voor geïntegreerde verslaggeving waardoor financiële en niet-financiële prestaties in samenhang worden gepresenteerd.

De wijze van omzetting van de richtlijn

De richtlijn kent naast een verplichting tot bekendmaking van niet-financiële informatie, een verplichting tot bekendmaking van het diversiteitsbeleid door grote beursvennootschappen. Deze verplichting is uitgevoerd in het Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid. Er is voor gekozen om de richtlijn in twee aparte besluiten uit te voeren omdat de bekendmaking van niet-financiële informatie een nieuwe verklaring in het bestuursverslag betreft die door grote organisaties van openbaar belang moet worden gegeven en de bekendmaking van het diversiteitsbeleid een aanvulling vormt op de verklaring inzake corporate governance die beursvennootschappen reeds moeten opstellen. Artikel 2:391 lid 5 BW bevat een grondslag om nadere voorschriften te stellen

¹¹ <http://www.oesorichtlijnen.nl/>.

¹² <http://mneguidelines.oecd.org/implementation/>.

¹³ <http://www.reports-and-materials.org/sites/default/files/reports-and-materials/Ruggie-report-7-Apr-2008.pdf>

¹⁴ <https://www.nen.nl/NEN-shop/Vakgebieden/MVO-ISO-26000-duurzaamheid.htm>.

¹⁵ <https://www.globalreporting.org/Pages/default.aspx>.

¹⁶ <http://integratedreporting.org/>.

omtrent de inhoud van het bestuursverslag. Daarin is opgenomen dat nadere regels kunnen worden gesteld ten aanzien van de verklaring inzake corporate governance. Een wetsvoorstel is in voorbereiding om eenzelfde bepaling aan dit artikel toe te voegen voor het stellen van regels ten aanzien van de niet-financiële verklaring.

Artikel 1, eerste lid, van de richtlijn, voegt artikel 19bis over de niet-financiële verklaring toe aan de richtlijn jaarrekening.

Op basis van artikel 19bis, eerste lid, eerste alinea, geldt de verplichting tot het opstellen van een niet-financiële verklaring voor grote ondernemingen die organisaties van openbaar belang zijn en op hun balansdatum de drempel van een gemiddeld personeelsbestand van 500 werknemers gedurende het boekjaar overschrijden. Dit is uitgewerkt in artikel 1, eerste lid, van het besluit. Deze organisaties worden in deze toelichting verder aangeduid als rechtspersoon of rechtspersonen.

Dit onderdeel van artikel 19bis bepaalt ook dat de niet-financiële verklaring in het bestuursverslag wordt opgenomen. Dit is uitgevoerd in artikel 2 van het besluit. Wanneer de rechtspersoon een beursvennootschap is, zal hij tevens een aparte verklaring inzake corporate governance opstellen op grond van artikel 20 van de richtlijn jaarrekening.

De rechtspersonen moeten op grond van het eerste lid, eerste tot en met derde alinea, van artikel 19bis, informatie verschaffen over milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping. Dit is uitgewerkt in artikel 3, eerste, tweede en vierde lid.

De vierde alinea van artikel 19bis, eerste lid, betreft een lidstaattoptie om rechtspersonen vrij te stellen van de verplichting om informatie betreffende ophanden zijnde ontwikkelingen of zaken waarover wordt onderhandeld te verschaffen indien de rapportering van die informatie ernstige schade zou toebrengen aan de commerciële positie van de onderneming. Van deze lidstaattoptie is gebruik gemaakt in artikel 3, vijfde lid, van het besluit. De formulering in de richtlijn van de informatie die moet worden verschaft, is ruim van opzet. De vrijstelling biedt rechtspersonen de mogelijkheid informatie achterwege te laten wanneer openbaarmaking van deze informatie ernstige schade zou toebrengen aan de commerciële positie van de onderneming. Het weglaten van de informatie mag een goed begrip van de ontwikkeling, de resultaten, de positie van de rechtspersoon en de effecten van zijn activiteiten niet in de weg staan. Van de vrijstelling kan alleen in uitzonderlijke gevallen gebruik worden gemaakt. Of van een dergelijk geval sprake is, moet worden beoordeeld door het bestuur.

De laatste alinea van het eerste lid van artikel 19bis bepaalt dat lidstaten moeten toestaan dat de rechtspersonen zich voor het rapporteren van de niet-financiële informatie baseren op nationale, EU- of internationale kaderregelingen. De mogelijkheid om (internationale) kaderregelingen te gebruiken is neergelegd in artikel 5 van het besluit.

Zoals in het algemeen deel van deze toelichting beschreven, bestaat er op basis van artikel 19 van de richtlijn jaarrekening reeds een verplichting voor grote rechtspersonen om niet-financiële prestatie-indicatoren te betrekken bij de analyse van hun toestand op de balansdatum in het bestuursverslag. In het tweede lid van artikel 19bis is opgenomen dat rechtspersonen aan deze verplichting hebben voldaan indien zij conform de richtlijn een niet-financiële verklaring openbaar maken. Dit is uitgevoerd in artikel 7 van het besluit.

Het derde lid van artikel 19bis bevat een vrijstelling van de verplichting om een niet-financiële verklaring op te stellen wanneer de rechtspersoon een dochter is van een rechtspersoon die overeenkomstig de richtlijn een niet-financiële verklaring openbaar maakt. Deze vrijstelling is opgenomen in artikel 1, tweede lid, van het besluit.

In het vierde lid van artikel 19bis is een regeling opgenomen voor het geval de rechtspersoon de niet-financiële informatie die op basis van de richtlijn moet worden gegeven, verschaft in een ander verslag dan het bestuursverslag. Lidstaten kunnen dan vrijstelling verlenen van de verplichting om deze informatie in een niet-financiële verklaring in het bestuursverslag te verschaffen. Ook voor dit verslag geldt dat de rechtspersoon zich kan baseren op nationale of internationale kaderregelingen. Van deze mogelijkheid is gebruik gemaakt in artikel 4. Op deze manier wordt flexibiliteit geboden aan rechtspersonen om zelf te kiezen op welke wijze zij de niet-financiële informatie verschaffen terwijl wel gewaarborgd is dat de informatie openbaar wordt. Ook wanneer de niet-financiële informatie in een afzonderlijk verslag is opgenomen, hebben de rechtspersonen voldaan aan hun verplichting om niet-financiële prestatie-indicatoren te betrekken bij de analyse van hun toestand in het bestuursverslag (artikel 7 van het besluit).

Het vijfde lid van artikel 19bis bepaalt dat de accountant nagaat of de niet-financiële informatie in de niet-financiële verklaring of in het afzonderlijke verslag aanwezig is (vgl. het onderzoek van de verklaring inzake corporate governance). Dit voorschrift is uitgewerkt in artikel 6 van het besluit.

In het zesde lid van artikel 19bis is een lidstaatoptie opgenomen om voor te schrijven dat de niet-financiële informatie in de verklaring of in het afzonderlijke verslag wordt gecontroleerd door een onafhankelijke verlener van assurance diensten. Van deze optie is geen gebruik gemaakt. Er zijn geen redenen om bedrijven te verplichten de verklaring grondiger te laten beoordelen dan het

aanwezigheidsonderzoek door de accountant. Dit laat onverlet dat de rechtspersoon er zelf voor kan kiezen de verklaring voor te leggen aan een professionele dienstverlener om de inhoud van de verklaring op juistheid te laten controleren.

Artikel 1, derde lid, van de richtlijn, gaat over de geconsolideerde niet-financiële verklaring (het nieuwe artikel 29bis van de richtlijn jaarrekening). Wanneer de rechtspersoon een moederonderneming is van een grote groep met meer dan 500 werknemers, moet zij in het geconsolideerde bestuursverslag dat hoort bij de geconsolideerde jaarrekening een geconsolideerde niet-financiële verklaring opnemen. In deze verklaring moet de niet-financiële informatie worden opgenomen zoals hierboven beschreven, maar dan ten aanzien van de gehele groep. Het Nederlandse systeem kent geen apart geconsolideerd bestuursverslag. Het bestuursverslag van de moederonderneming ziet ook op de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen. In artikel 3 lid 3 is bepaald dat de moederonderneming in de niet-financiële verklaring tevens de verplichte informatie verschaft ten aanzien van de gehele groep.

Artikel 1, vierde lid, van de richtlijn, wijzigt artikel 33 van de richtlijn jaarrekening. In dit artikel is de verantwoordelijkheid van het bestuur en de raad van commissarissen voor het opmaken en openbaar maken van de (geconsolideerde) jaarrekening en het bestuursverslag geregeld, handelend binnen hun bevoegdheden onder het nationale recht. De (geconsolideerde) niet-financiële verklaring en het afzonderlijke verslag met de niet-financiële informatie zijn aan deze bepaling toegevoegd. Deze bepalingen behoeven geen uitwerking. Door dit besluit is de rechtspersoon verplicht de niet-financiële informatie te verschaffen. In artikel 2:394 BW is reeds geregeld dat de rechtspersoon verplicht is het bestuursverslag, waarin de niet-financiële verklaring is opgenomen, openbaar te maken. De verplichting tot het openbaar maken van het afzonderlijke verslag, indien de rechtspersoon ervoor kiest de niet-financiële informatie op deze wijze te verschaffen, is opgenomen in artikel 4 van het besluit. De uitvoering van deze verplichtingen zal in de praktijk geschieden onder de verantwoordelijkheid van het bestuur als uitvoerend orgaan van de rechtspersoon.

In artikel 1, vijfde lid, van de richtlijn, worden de (geconsolideerde) niet-financiële verklaring en het afzonderlijke verslag uitgesloten van de reguliere accountantscontrole van het bestuursverslag op grond van artikel 34 van de richtlijn jaarrekening. Hierbij onderzoekt de accountant of het bestuursverslag en de jaarrekening over hetzelfde boekjaar verenigbaar zijn (vgl. artikel 2:393 BW). Zoals hierboven vermeld gaat de accountant voor de niet-financiële informatie op basis van artikel 19bis, vijfde lid, van de richtlijn jaarrekening na of deze gegevens aanwezig zijn. Dit is opgenomen in artikel 6 van het besluit.

Artikel 1, zesde lid, van de richtlijn, vult de evaluatiebepaling in artikel 48 van de richtlijn jaarrekening aan. Op grond van deze bepaling dient de Europese Commissie hoofdstuk 10 van de richtlijn jaarrekening te evalueren. Hoofdstuk 10 bevat de verplichting voor ondernemingen die werkzaam zijn in de winningsindustrie (met name olie, aardgas en mineralen) en in de houtkap van oerbossen om jaarlijks te rapporteren over betalingen die zij doen aan de overheden van de landen — binnen en buiten de Europese Unie — waar zij actief zijn. De Europese Commissie moet de evaluatie van deze regeling uiterlijk 21 juli 2018 afronden en daarover verslag uitbrengen. Op grond van de richtlijn gaat de Commissie in het verslag ook in op de mogelijkheid om voor grote ondernemingen een verplichting in te voeren om jaarlijks voor elk land waarin zij werkzaam zijn te rapporteren over geboekte winsten, betaalde winstbelastingen en ontvangen overheidssubsidies. De Commissie moet rekening houden met internationale ontwikkelingen, zoals die in OESO-verband en initiatieven op dit gebied van de Europese Unie zelf. Deze bepaling behoeft geen uitwerking door de lidstaten.

Artikel 2 van de richtlijn behoeft evenmin uitwerking. Dit artikel bevat een opdracht aan de Europese Commissie om niet-bindende richtsnoeren op te stellen voor de wijze waarop over de niet-financiële informatie kan worden gerapporteerd. De richtlijnen hebben tot doel om de verslaglegging van relevante en vergelijkbare niet-financiële informatie voor ondernemingen te vergemakkelijken en te verbeteren. De Commissie dient de richtsnoeren uiterlijk 6 december 2016 te publiceren.

Een andere opdracht aan de Europese Commissie is gegeven in artikel 3 van de richtlijn. Hierin is bepaald dat de Commissie uiterlijk op 6 december 2018 verslag doet over de tenuitvoerlegging van de richtlijn. Daarbij moet de Commissie onder andere ingaan op het toepassingsgebied, met name wat grote, niet-beursgenoteerde ondernemingen betreft en de doeltreffendheid van de richtlijn. De Commissie kan op basis van dat verslag besluiten een nieuw richtlijnvoorstel op te stellen.

Artikel 4 van de richtlijn bepaalt wanneer de richtlijn moet zijn omgezet en op welke boekjaren de nieuwe verplichtingen van toepassing zijn. Verwezen wordt naar de artikelsgewijze toelichting op artikel 9.

Lasten voor het bedrijfsleven

De verplichting tot de bekendmaking van niet-financiële informatie geldt voor grote organisaties van openbaar belang met meer dan 500 werknemers. Dit zijn er naar schatting 115. In de effectbeoordeling die de Europese Commissie heeft uitgevoerd ter voorbereiding van het richtlijnvoorstel, worden de kosten voor de bekendmaking van de niet-financiële informatie geschat

op € 600 tot € 4.300 per jaar per onderneming.¹⁷ Deze kosten hangen samen met het verzamelen en opstellen van de informatie, het publiceren ervan en de training van personeel voor deze specifieke rapportage. Wanneer wordt uitgegaan van gemiddeld €2.000 aan lasten per onderneming, bedragen de totale administratieve lasten € 230.000 (€ 2.000 x 115). Voor ondernemingen die reeds vrijwillig een MVO-verslag opstellen, zullen de kosten lager zijn.

Consultatie

PM

Artikelsgewijs

Artikel 1

In artikel 1 van het besluit is het toepassingsbereik van de regeling over de bekendmaking van niet-financiële informatie gegeven. De regeling is van toepassing op grote organisaties van openbaar belang met meer dan 500 werknemers. In het eerste lid, aanhef, wordt voor organisatie van openbaar belang verwezen naar artikel 2:398, zevende lid, BW. Hierin zijn organisaties van openbaar belang, in overeenstemming met de richtlijn jaarrekening, omschreven als rechtspersonen die als organisatie van openbaar belang:

a. effecten hebben die zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt van een lidstaat in de zin van artikel 4, eerste lid, punt 14, van richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten (PbEU 2004, L 145);

b. kredietinstellingen zijn in de zin van artikel 3, punt 1, van richtlijn 2013/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende toegang tot het bedrijf van kredietinstellingen en het prudentieel toezicht op kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, tot wijziging van Richtlijn 2002/87/EG en tot intrekking van de Richtlijnen 2006/48/EG en 2006/49/EG (PbEU 2013, L 176), en die geen instellingen als bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van genoemde richtlijn 2013/36/EU zijn;

¹⁷ Impact Assessment accompanying the document Proposal for a directive of the European Parliament and of the Council amending Council Directives 78/660/EEC and 83/349/EEC as regards disclosure of nonfinancial and diversity information by certain large companies and groups (SWD(2013) 127), p. 39-40 en bijlage VIII.

c. verzekeringsondernemingen zijn in de zin van artikel 2, eerste lid, van richtlijn 91/674/EEG van de Raad van 19 december 1991 betreffende de jaarrekening van verzekeringsondernemingen (PbEG 1991, L 374); of

d. bij algemene maatregel van bestuur worden aangewezen wegens hun omvang of functie in het maatschappelijk verkeer.

Dit zijn kortgezegd beursvennootschappen, banken en verzekeraars. Er zijn momenteel in het jaarrekeningenrecht geen andere categorieën rechtspersonen als organisatie van openbaar belang aangewezen.

Het vereiste dat de rechtspersoon meer dan 500 werknemers heeft is neergelegd in het eerste lid, onderdeel a. Het vereiste dat het om een grote rechtspersoon moet gaan, is uitgewerkt in onderdeel b. In artikel 2:397, eerste lid, BW zijn de grensbedragen gegeven om als middelgrote rechtspersoon te kwalificeren. Voldoet de rechtspersoon niet aan twee van deze drie grensbedragen, dan wordt deze als grote rechtspersoon beschouwd. Een van de criteria is het aantal werknemers. Omdat de richtlijn hier al een apart vereiste voor heeft (meer dan 500 werknemers), zijn alleen de overige criteria relevant. Dat wil zeggen dat moet worden gekeken of de rechtspersoon in ieder geval aan een van de volgende vereisten voldoet: een balanstotaal van meer dan € 20 miljoen of een netto-omzet van meer dan € 40 miljoen.

In Nederland worden de grensbedragen op geconsolideerde basis berekend (artikel 2:397, tweede lid, BW). Dit betekent dat wanneer de rechtspersoon een moederonderneming is, deze kijkt naar de cijfers van de hele groep om te bepalen of de verplichting bestaat om een niet-financiële verklaring op te stellen. Deze grote moederonderneming is overigens ook verplicht de niet-financiële informatie te verschaffen ten aanzien van haar groep. Dat is opgenomen in artikel 3 lid 3.

In het tweede lid is een vrijstelling opgenomen voor een grote organisatie van openbaar belang met meer dan 500 werknemers die tevens een dochter is van een dergelijke organisatie. De moederonderneming zal dan de niet-financiële informatie voor de hele groep verschaffen. De dochter is dan vrijgesteld van de rapportageplicht. Dit geldt dus ook wanneer de dochter een tussenholding is en de topholding rapporteert.

Artikel 2

In het eerste lid van artikel 2 is bepaald dat de rechtspersoon in zijn bestuursverslag een niet-financiële verklaring opneemt. Welke informatie moet worden gegeven, is beschreven in artikel 3. Vergelijk artikel 4 voor de mogelijkheid om deze informatie in plaats van in het bestuursverslag in een afzonderlijk verslag op te nemen.

In het tweede lid van artikel 2 is conform artikel 19bis, eerste lid, van de richtlijn jaarrekening bepaald dat de informatie alleen wordt opgenomen indien deze nodig is om een goed begrip te verkrijgen van de ontwikkeling, de resultaten, de positie van de rechtspersoon en de effecten van zijn activiteiten.

Artikel 3

In artikel 3 is opgenomen welke informatie de rechtspersoon moet verschaffen. Zoals hierboven is vermeld, dient deze informatie alleen te worden gegeven in de mate waarin dit noodzakelijk is voor een goed begrip van de ontwikkeling, de resultaten, de positie van de rechtspersoon en de effecten van zijn activiteiten.

Dit betreft ten eerste een korte beschrijving van het bedrijfsmodel van de onderneming (eerste lid, onderdeel a).

Verder dient de rechtspersoon informatie te verschaffen over milieu-, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten en bestrijding van corruptie en omkoping. De rechtspersoon moet melden welk beleid hij ten aanzien van deze onderwerpen voert en aangeven welke resultaten dit beleid heeft (eerste lid, onderdeel b). Indien de rechtspersoon een zorgvuldigheidsprocedure (*due diligence*-procedure) heeft, dient hij dit ook te vermelden. De richtlijn verplicht niet tot het instellen van een zorgvuldigheidsprocedure. Wanneer de rechtspersoon geen beleid voor deze onderwerpen heeft, moet hij dit in de verklaring vermelden en ook uitleggen waarom er geen beleid is (tweede lid).

In de overwegingen van de richtlijn worden als voorbeelden van informatie over milieuaangelegenheden genoemd gegevens over het gebruik van duurzame energiebronnen, broeikasgasemissies, waterverbruik en luchtverontreiniging. Met betrekking tot sociale en personeelsaangelegenheden worden onder meer genoemd maatregelen die worden genomen om gelijkheid tussen mannen en vrouwen te garanderen, arbeidsvoorwaarden, de eerbiediging van het recht op informatie en raadpleging van werknemers en de dialoog met plaatselijke gemeenschappen en maatregelen die genomen zijn ten behoeve van de bescherming en ontwikkeling van die gemeenschappen. De niet-financiële verklaring kan met betrekking tot de mensenrechten en de bestrijding van corruptie en omkoping informatie bevatten over de preventie van mensenrechtenschendingen en over instrumenten waarover de onderneming beschikt om corruptie en omkoperij te bestrijden (vgl. overweging 7).

De rechtspersoon moet ook melden wat de belangrijkste risico's met betrekking tot deze onderwerpen zijn die verband houden met zijn ondernemingsactiviteiten en op welke wijze deze

risico's worden beheerd. Indien het relevant is en ook als evenredig kan worden beoordeeld, moet de rechtspersoon daarbij ook zijn producten, diensten en zakelijke betrekkingen (*business relationships*) betrekken (eerste lid, onderdeel c). De rechtspersoon moet voldoende informatie verstrekken over aangelegenheden die zeer waarschijnlijk tot de verwezenlijking van belangrijke risico's op ernstige effecten zullen leiden, evenals over ernstige effecten die zich reeds hebben voorgedaan. De ernst van die effecten moet worden beoordeeld op basis van hun omvang en belang. Het risico op negatieve effecten kan het gevolg zijn van de werkzaamheden van de onderneming zelf of verband houden met haar bedrijfsactiviteiten en, waar relevant en evenredig, haar producten, diensten en zakenrelaties, met inbegrip van de toeleverings- en onderaannemingsketen (vgl. overweging 8).

Ten slotte moet de rechtspersoon melding maken van de niet-financiële prestatie-indicatoren die van belang zijn voor zijn specifieke bedrijfsactiviteiten (eerste lid, onderdeel d).

Wanneer de rechtspersoon een moederonderneming is, moet zij de niet-financiële informatie ook verschaffen ten aanzien van haar hele groep. Dit is neergelegd in het derde lid.

Op grond van het vierde lid omvat de niet-financiële verklaring ook verwijzingen naar en aanvullende uitleg over posten in de jaarrekening wanneer dit passend wordt geacht (vgl. artikel 2:391, vierde lid, BW).

In het vijfde lid van artikel 3 is een vrijstelling opgenomen om de mededelingen genoemd in de voorgaande leden te vermelden wanneer zij betrekking hebben op ophanden zijnde ontwikkelingen of zaken waarover wordt onderhandeld en de mededelingen ernstige schade zouden toebrengen aan de commerciële positie van de rechtspersoon. In de richtlijn is bepaald dat het gaat om de behoorlijk gerechtvaardigde opvatting van de leden van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen, handelend binnen het kader van de hun krachtens het nationaal recht toegewezen bevoegdheden en met collectieve verantwoordelijkheid voor dat standpunt, dat de rapportering van die informatie deze ernstige schade zou toebrengen. Omdat in artikel 2:101 BW reeds is bepaald dat het bestuur verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening en het bestuursverslag, behoeft deze zinsnede geen uitwerking. Van het achterwege laten van de informatie kan alleen in uitzonderlijke situaties sprake zijn. Het weglaten van de informatie mag een getrouw en evenwichtig begrip van de ontwikkeling, de resultaten, de positie van de rechtspersoon en de effecten van zijn activiteiten niet in de weg staan.

Artikel 4

Een rechtspersoon kan ervoor kiezen om de niet-financiële informatie niet op te nemen in een verklaring in het bestuursverslag, maar in een afzonderlijk verslag. Dit afzonderlijke verslag moet betrekking hebben op hetzelfde boekjaar als waarop het bestuursverslag ziet. Het afzonderlijke verslag moet als bijlage bij het bestuursverslag binnen twaalf maanden na afloop van het boekjaar via de Kamervan Koophandel openbaar worden gemaakt of binnen zes maanden na afloop van het boekjaar op de website van de rechtspersoon worden geplaatst. In het laatste geval dient de rechtspersoon naar de website te verwijzen in het bestuursverslag. De niet-financiële informatie in het afzonderlijke verslag wordt als onderdeel van het bestuursverslag beschouwd. Dat betekent dat de regelgeving die betrekking heeft op het bestuursverslag, ook van toepassing is op de niet-financiële informatie in het afzonderlijke verslag. Hetzelfde geldt voor de verklaring inzake corporate governance (vgl. artikel 2a van het Besluit van 23 december 2004 tot vaststelling van nadere voorschriften omtrent de inhoud van het jaarverslag (Stb. 2004, 747)). Wanneer de rechtspersoon een beursvennootschap is, zal deze de niet-financiële informatie binnen vier maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar dienen te stellen op basis van artikel 5:25c van de Wet op het financieel toezicht.

Artikel 5

Rechtspersonen mogen bij het opstellen van de niet-financiële verklaring of het afzonderlijke verslag waarin de niet-financiële informatie is opgenomen, gebruik maken van nationale en internationale kaderregelingen regelingen van de Europese Unie. De rechtspersoon dient wel te vermelden welke kaderregeling hij heeft gebruikt. De rechtspersoon is verantwoordelijk om na te gaan of hiermee ook de mededelingen worden verschaft die zijn genoemd in artikel 3. In overweging 9 van de richtlijn worden onder meer genoemd het EU milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), de richtsnoeren inzake bedrijfsleven en mensenrechten ter uitvoering van het kader “Protect, Respect and Remedy” van de Verenigde Naties (Ruggie-rapport), de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen, de tripartiete beginselverklaring van de Internationale Arbeidsorganisatie betreffende multinationale ondernemingen en sociaal beleid en het GRI.

Artikel 6

In artikel 6 is bepaald dat de accountant onderzoekt of de niet-financiële informatie beschreven in artikel 3 waarover gerapporteerd moet worden, is verstrekt.

Artikel 7

De rechtspersonen die conform dit besluit een niet-financiële verklaring hebben opgesteld of de niet-financiële informatie hebben opgenomen in een afzonderlijk verslag, hebben daarmee invulling

gegeven aan de verplichting in artikel 2:391 BW om in het bestuursverslag niet-financiële prestatie-indicatoren te betrekken bij de analyse van de toestand van de rechtspersoon. De regeling in het besluit is immers een uitwerking van deze verplichting. Overigens blijft de algemene norm in het BW gelden voor grote rechtspersonen die niet onder het toepassingsbereik van artikel 1 van dit besluit vallen, dus geen grote organisaties van openbaar belang met meer dan 500 werknemers zijn.

Artikel 8

De richtlijn dient uiterlijk op 6 december 2016 in nationale regelgeving te zijn omgezet. In verband met de vaste verandermomenten is bepaald dat het besluit in werking treedt vanaf 1 juli 2016.

Van belang is dat deze wijzigingen, in overeenstemming met de richtlijn, gelden voor bestuursverslagen (waarin de niet-financiële verklaring is opgenomen) over boekjaren die zijn aangevangen op of na 1 januari 2017. Dit betekent dat rechtspersonen voor het eerst in 2018, in het bestuursverslag dat ziet op het boekjaar 2017, verslag doen over de niet-financiële informatie. Dit geldt ook voor het afzonderlijke verslag met de niet-financiële informatie dat op hetzelfde boekjaar betrekking moet hebben als het bestuursverslag.

Artikel 9

Dit besluit kan worden aangehaald met de citeertitel: Besluit bekendmaking niet-financiële informatie.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

Bijlage Transponeringstabel

Richtlijn bekendmaking niet- financiële informatie en diversiteitsbeleid	Besluit bekendmaking niet- financiële informatie	Beleidsruimte
Artikel 1, eerste lid	Artikel 1 tot en met artikel 3 lid 2 en artikel 3 lid 4 tot en met artikel 7	Het gebruik van de lidstaatoptie om toe te staan dat informatie in uitzonderlijke gevallen wordt weggelaten, is onder "De wijze van omzetting van de richtlijn" toegelicht. Het niet gebruikmaken van de lidstaatoptie om controle door een onafhankelijke verlener van assurance diensten voor te schrijven, is onder "De wijze van omzetting van de richtlijn" toegelicht.
Artikel 1, derde lid	Artikel 3 lid 3	Zie hierboven (de lidstaatopties gelden ook voor de geconsolideerde niet-financiële verklaring)
Artikel 1, vierde lid	Artikel 1 tot en met 4 en artikel 2:391 en 394 BW	Geen
Artikel 1, vijfde lid	Artikel 6	Geen
Artikel 1, zesde lid	Behoeft naar zijn aard geen implementatie (opdracht aan de Europese Commissie)	n.v.t.
Artikel 2	Behoeft naar zijn aard	n.v.t.

	geen implementatie (opdracht aan de Europese Commissie)	
Artikel 3	Behoeft naar zijn aard geen implementatie (opdracht aan de Europese Commissie)	n.v.t.
Artikel 4	Artikel 9	Geen
Artikel 5	Behoeft naar zijn aard geen implementatie (inwerkingtreding richtlijn)	n.v.t.
Artikel 6	Behoeft naar zijn aard geen implementatie (bepaalt dat de richtlijn is gericht tot de lidstaten)	n.v.t.

Zie voor de uitvoering van artikel 1, tweede lid, van de richtlijn de transponeringstabel bij het Besluit bekendmaking diversiteitsbeleid.